

KURYER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 27. Lutego V. S. ROKU 1809.

S. PETERZBURG VS. 16 Stycznia. Dnia 15 w sobotę Imperatorowa Maria Teodorówna, W. X. Mikołaj Pawłowicz, W. X. Maria Pawłówna, W. X. Katarzyna Pawłówna, W. X. Anna Pawłówna, przystępowali do tajemnic świętych. Z Wiednia przybył tu Nadworny konsyliarz Otto.

Dalszy ciąg rejestru spraw w 3 departamencie będących 131 Łandona żyda z wierzytelnościami o pieniądze. 132 Ruszczyca z Milewską o różne pretensye. 133 Konopackiego z Chaieńskim o rozdział majątku. 134 Podwysockiego z Milewskim o poddanych. 135 Burby z Vietyngoffową o majątek. 136 Cykinowskiego kupca z Janowiczem żydem o summy. 137 Klukowskiego z Jaworskim o majątek. 138 Zborowskiego z Działyńską o majątek. 139 Ludwika Marangoni kupca austriackiego i kompanistów z GM. Dawidową o niedotrzymanie kontraktu. 140 Młodeckiego z Spendowskim o zatopienie młyna. 141 Moszkowskich kupców z Taraszkowem o pieniądze. 142 Kuczukowej i Chodkiewiczowej z Kiriackim o pieniądze. 143 Jaroszewskich z Jaroszewskim ich dziadem o pieniądze. 144 Krzyżanowskiego z Zawadzkiem o majątek. 145 Krukowicza z X. Jabłowską i XX. Woroneckimi o kassatę zapisow na summy. 146 Czeremissynowej tajney konsyliarzowej z powodu opieki nad dziećmi Poźniaka koll: kon: z Sulistrowską o pretensye wexlowe. 147 Marcinkiewicz z Łopotem o summy. 138 Nahornego z Kopczyńskim o wolność. 149 Pastucha z Adamowiczem o wolność. 250 Mateusza Hałuzy z Pawłem Hałuzą o majątek. 151 Kiykowa z Gołowińskim o wolność. 152 Czubana z Proskurynową o wolność. 153 Wisłockiego z Bratkowskim o różne pretensye. 154 Topczenka z Proskurynową o wolność. 155 Herasimonta z Rulikowskim o wolność. 156 Macewicz z Łopuchinową o wolność. 157 Gruiz z Guskowskim o pieniądze. 158 X. Sapieżyney z Jlińskim o zabor zboża. 159 Dawidowicza żyda z Buchtiewym o niedotrzymanie kontraktu. 160 Sawiczyńskich z Proskurynową o wolność, reszta później.

WIEDEN 22 Lutego. Dnia 12 obchodzono uroczystość rocznicę narodzenia Cesarza. W czasie mszy wojsko ognia dawało. Franciszek I. dawał publiczne audyencye. Dnia 19 umarł Cesarzewicz Jan Nepomucen 1805 narodzony. Potem odprawiono exekwie za Józefa 2. Wszędzie lud i obywatele cisnęli się do kościołów dla uwielbienia szanowney pamiątki — Pisma tutejsze odpowiadają zagranicznym na mnieybaczne opisanie stanu austrii. Niewiadomo pisać nad kim więcej litować się trzeba, nad czytelnikiem fałszami znudzonym, czyli nad pisa-

rzem szukającym wiary u światley publiczności. Powiedziano za granicą, że niema bezpieczeństwa publicznego w Austrii, że rozboje po drogach panują, że austriacki żołnierz dwóch lat potrzebuie do nauki, trzech lat do odlania działa, a 15 do utworzenia kawalerzysty, że Austria w zupełnym stanie niemocy, i składa się z różnorodnych części, których złączyć nie podobna. Austriak wspaniały, węgry szlachetny, gallicyanin waleczny, czech patryotyczny, lituią się tylko nad tak niebaczna rozprawą; dawszy tyle dowodow przywiązania wierności i miłości oyczyzny. Szczęśliwy kraj, gdzie każdy obywatel, iak w Austrii, jest patryotą, gdzie nie dwa lata, lecz kilka tygodni wystarcza na wpoienie ducha wojskowego, gdzie własność szanowana, bezpieczeństwo zewnętrzne zapewnione, gdzie główna siła leży na wzajemnym zaufaniu, którego zniszczyć pisarze nigdy nie zdołają.

Posel hiszpański Almenara powracający z Konstantynopola tedy przejeżdżał do Paryża — Dwór nasz wysłał podobno poselstwo do porty z powinszowaniem Mahmudowi wstąpienia na tron ottomański — Hrabia Cobenzl zachorował. Ministeryum iest więcej czynne niżeli dawniey było. Korrespondencya większa nad inne czasy — Milicya ucząca się tylko co niedziela obrótow wojskowych, zacznie ćwiczyć się w celnym strzelaniu kulami — Obligacye bankowe spadły z 84 na 77; obligacye czeskie i morawskie, ze 100 na 61. W Auszpurgu za 100 złotych gotowizny, daią papierami 228 złotych — W Hiszpanii między Tarragoną a Wallencyą G. S. Cyr krwawe staczać musi boie z insurgentami.

MADRYD 4 Lutego. Przywrócono już bieg kuryerow i poczt między prowincjami Gallicyą, Nawarrą, Leon, Kastylią nową i starą, Rioia, Soria, Gwadalaxara, Talavera, Toledo, Cuensa, Extremadurą, Manche, i Madrytem — W Ferrolu i całej Gallicyi wszystko w zupełnym iest porządku: zbroiownia, okręty, warsztaty, w nie-naruszoney znaleziono całości. Król mianował dowodzcą Ferrolu GL. D. Pedro Obregon, Gubernatorem w Corogne marszałka polnego D. Antonio Alcedo.

Ministrowi morskemu D Józefowi Mazaredo zalecił poiechać do Ferrolu i Corogne, weyrzeć w czynności urzędnikow, ich zawiesić lub skasować, zaprowadzić naylepszą administracyą i przyprowadzić marynarkę do stanu kwitnącego. Mówią, iż dopełniwszy tego zlecenia poiedzie do portow morza śródziemnego. Dnia 1 stolica wyprawila dla króla wielką sztukę teatralną, pod tytułem, poranki maiowe: loże wybite były iedwabnemi materyami i mnó-

stwem świec iarzęcych oświecone. Wniście było bezpłatne. U drzwi municypalność przy-
ięła króla i do łoży zaprowadziła, przy tém
wiersze ofiarowała. Liczne okrzyki i głośnie
oklaski powitały monarchę. Na kurtynie był
obeliszek, przy nim geniusz z różeczką oliwną
w iednym ręku, a z pochodnią narzędzia woj-
ny palącą w prawicy; z ust iego wychodziły
złote słowa: „Królu! żyj szczęśliwy; panuj i
przebać.”

Minister wcienny do trzech liniowych re-
gimentow nowo tu otworzonych miał następ-
ną przemowę. „Zaprzysięgliście posłuszeństwo
królowi, i konstytucyi; wzajemnie monarcha
zaręcza wam opiekę i sprawiedliwość. Woy-
sko hiszpańskie, karne, posłuszne, cierpliwe,
mężne, zahartowane trudami wojny, najlep-
szem było w Europie wojskiem: ciemnota, nie-
bacność, i to pasmo nieszczęść wszelkich zgubi-
ło te istotne przymioty hiszpanow. Niepla-
cono żołdu regimentom, lecz szafowano skar-
by natrętnym dworakom. Nie zasługą, lecz
intryga prowadziła na stopnie i urzędy. Oso-
bisty interes odrzucał najsprawiedliwsze skar-
gi. Officerowie źle się sprawowali, naczelnicy
znali te bezprawia, lecz i inspektorowie zgłę-
bić nadużycia nie mogli. Opinie walczyły, a
duch przygany i przeciwności potargał wszel-
kie węzły między niższymi a naczelnikami. Do-
szedł nieład naywyższego stopnia; sama zmia-
na rządu mogła tylko powrócić świetność i sławę
wojsku hiszpańskiemu. To polityczne wstrzę-
śnienie wylało na nas okropne klęski. W o-
gnistym narodzie miłość niepodległości prze-
ważyła prędko nad uczuciem własnego szczę-
ścia, ona powiększyła potok niesfornych na-
miętności, zdrady i ciemnoty. Ten wezbrany
uniosł całe wojsko, lecz nie obmyje go z hań-
by, którą okryło się przez morderstwo tylu
przykładnych naczelników. Oddalmy od nas
smutne tylu nieszczęść wspomnienie, a nowe
życie odtąd zaczniemy. Szanujmy prawa, bądź-
my posłuszni starszym. Król terazniejszy, jest
panem nam od Opatrzności danym: on umie
ludzi poznawać, i ich zasługę cenić, on zagła-
dził klęski Neapol trapiące, on wstępując na
tron hiszpański, obok siebie położył na tymże
tronie konstytucyę, która jest rękojmią niepod-
ległości narodowej i praw człowieka. Przy-
łożmy się do iego wielkich zamiarow; niechay
nasz przykład pociąga hiszpanow; wróćmy spo-
koynosc kraiowi, a obłąkanych chorągwiom. Pier-
wsi przystąpiliście do dobrej strony, pierwsi
dobrze sprawując się odbierzecie nadgrode.
Król waszey szczęśliwości pragnie, oycem bę-
dzie pocziwych, nie ublagany dla zdrajcow,
a sprawiedliwym dla wszystkich.”

Minister pollicyi Pablo Arribas rozesłał list
okolny do Intendentow, Korregidorow, Alka-
dow większych i mniejszych, słowem do wszyst-
kich urzędników królestwa w tych wyrazach:
„Nadeszła nakoniec chwila, w której urzę-
dnicy mogą przemówić głosem rozumu do lu-
du; przyszedł dzień, w którym lud może roz-
ważyć własną szczęśliwość. Teraz urzędnicy
mają porę wpaiać ludowi wstręt do zasad re-
wolucyjnych, teraz mogą wyobrazić okropny
ciąg ośmiumiesięcznych nieszczęść. Polityczne
wypadki są dziełem Opatrzności; ona wzniosła

na tron nową dynastyę, ona odrodzi oyczyznę
naszą. Obcych namowy, fanatyzm, możnowładz-
two, klasy uprzywilejowane, dały nam oręż
przeciwko temu, który chciał nasze więzy po-
targać i niepodległość przywrócić. Daliśmy
iedyny w dzieiach przykład ludu walczącego o
utrzymanie swojej niewoli, lecz geniusz try-
umfował. Woyska buntownicze zniknęło w kil-
ku tygodniach. Cudzoziemcy haniebnie ucie-
kli nie dobywszy oręża. Biskaia, Nawarra, o-
bie Kastylie, Katalonia, Rioia, Asturya, Galli-
cya, Extremadura, i Manche iuż rozbroione u-
spokoione i posłuszne. Zwycięzkie huwce cią-
gną nie dla podbicia, lecz dla obeymowania
południowych prowincyi. Woyna prawie u-
kończona. Mógł zwycięzca odstąpić od pier-
wiaszkowego układu, mógł za podłe obelgi, za
czarną niewdzięczność, nas shodowawszy trzy-
mać pod żelaznym berłem; mógł oderwać nay-
bogatsze prowincye, których z upodleniem u-
stępował X. Ferdynand, lecz wielki mąż prze-
bacząc tym większą wspaniałością zaiśniał,
zapomniał o zemście, zachował tylko wzgląd
na wielkość i szlachetność narodu hiszpańskie-
go. Zapewnił uroczyscie pierwiaszkowe obie-
tnice, zaręczył całość i niepodległość, powrócił
nam swojego brata, naszego kochanego monar-
chę. Znacnie iuż cnoty iego. On chce nas ko-
chać iak własne dzieci, i iak swoich dzieci szczę-
śliwemi uczynić. Nie przeszkadzajmy więc ie-
go dobroczynnym zamiarom: przekonajmy się
zupełnie o niepodobieństwie oparcia się potę-
dze Napoleona. Niezgoda szczęściu przeszkodzi,
nowy rokosz zupełnie oyczyznę zgubi. Słu-
chajmy króla i iego urzędników. Tak mini-
strowie i urzędnicy mówić mają do ludu pie-
czy ich powierzonego, tak postępować winni,
aby się stali godnymi oycowskiej opieki.”

Sarragossa przyjąwszy do murów swoich
szczątki armii pod Tudela rozgromionej, utrzy-
muie dziś 120 t. ludzi, z tych 40 t. ma bydz
pod bronią. To powiększenie siły zmniejszy-
ło żywność, i co miało przedłużyć obronę twier-
dzy, przyspieszy iey poddanie się. G. Junot X.
Abrantes z gtym korpusem i dywizyą G. Su-
chet oblega teraz to miasto. Dnia 21 było iuż
zupełnie opasane; od dni 10 jest bombardowa-
ne, za 14 dni poddać się koniecznie musi. Przy-
kopy posunione pod same bramy. Dwa klasztory
utwierdzone, szturmem zdobyte zostały. Ostat-
ki pozostałe rokoshanow zwróciły oczy na Sar-
ragossę iako iedyną opokę, na której nadzie-
ię gruntuia. Po zdobyciu tej twierdzy, upo-
korzą się Arragończykowie; i zupełnie ta nay-
bogatsza w hiszpanii prowincya uspokoioną zo-
stanie. Już skończyła się zima w Hiszpanii, iuż
pola zazieleniały; a powietrze tak jest czyste
i ciepłe iak bywa w maju w Paryżu, lub w czer-
wcu w północnych kraiach.

Gwardya Imperatorska śpiesznym marszem
od nas wyciąga. M. Bessieres X. Jstryi iuż wy-
iechał. Letka iazda gwardyi i inne regimen-
ta polowe ruszyły do Francyi. Nie będą iuż
one staczać boiu z Anglikami. Kapitan Fre-
dro letko od Anglikow raniony. Podpółkow-
nik Łubieński w 18 koni uderzył na 80, zabił
officera, 20 ranił, 3 wziął w niewolę, resztę
rozpędził, sam stracił 1, i 8 rannych. Boguc-
ki oddaliwszy się dla zapisania kwater, od wie-

śniakow zamordowany został. Zbójce połapani i pod sąd oddani, ieden w zapędzie na mieyscu rozsiekany. Prazmowski i Kamiński wysłani przed kilku miesiącami do Codin i Lizbony szczęśliwie powrócili.

LONDYN 26 Stycznia. Skończyła się już wypra, o której z chlubą ministrowie mówili. Jakakolwiek jest wygrana nasza nie odżałowana jest strata mężnych i doskonałych officerow oraz części wielkiej wybornego woyska. Burza wiele uszkodziła powracającej flocie z woyskiem z Corogne. Pięć okrętow na piasku ostadło, pod Vigo okręt Jowisz od dział 50 i drugi przewozowy znacznie ucierpiał; inne do portow wbiegły; powszechne choroby w woysku panują. Klimat, pokarm, napoje, obyczaje, wszystko wpływało do ruiny zdrowia Anglikow — Francuzow 14 t. przez Badaioz wtargnęło do Portugallii; wszyscy nasi stronnicy znosić rzeczy zaczęli na okręty, a Gubernator Villiers czyni przygotowania do odporu; zgromadza woysko regularne i milicyą. W Lizbonie wielu jest przychylnych Francuzom — W woysku X. Infantado, ze szczątków armii G. Castannos złożonem, 3 officerow rozstrzelano. G. Galuzzo, który z 9 t. i wielą bateriami 24 funtowemi działami osadzonemi nie trafił obronić mostow Arzobispo i Almanzar przeciwko 800 francuzom, zamknięty został z 4 adiutantami w klasztorze S. Geronimo w Sewilli, gdzie jest uwięziony G. Castannos. Wszyscy usprawiedliwić muszą postęпки swoje. Burza odpędziła Admirala Hotham z eskadrą od 5 okrętow od portu Rochefort, gdzie znajduje się eskadra francuzka od 4 okrętow 2 fregat i kilku korwet gotowa do żeglugi.

Dnia 19 zwołany został Parlament. Przy otwarciu opozycya głośno powstała przeciw ministrom. Wjak smutnych wołali okolicznościach parlament otworzony! Pobudzeni do rokoszu Hiszpani, już wszędzie wytepieni, kraj nieszczęściem i klęskami napelniony; kwiat woyska naszego w części zniszczony, hańbą okryty i wygnany, milliony stracone, flotta Ferrolska nie uratowana! — Przy otwarciu parlamentu miały być złożone listy i cała korespondencya względem negocyacji zagaionej roku zeszłego o pokoy. Te pisma pokazują, że propozycye czynione do układow podawały zasadę uti possidetis, przypuszczały nawet do negocyacji pełnomocnikow króla Brezylji, Sycylii i Szwecyi. Anglia w żadną negocyacyą wdać się nie chciała, póki by do niej przypuszczeni nie byli insurgentow hiszpańskich pełnomocnicy. Gdy Francya na to zezwolić nie chciała, ustała zupełnie korespondencya — Brezylja ma być zarzucona towarami naszemi. Rząd w Madras podziękował na piśmie GM. Dikens i iego korpusowi, za zdobycie szturmem roku 1807 Listopada 18 zamku Comonah; w powiecie Al-ley Chur w indyach.

FRANKFORT 15 Lutego. W nocy z dnia 9 na 10 G. Oudinot odebrał przez gońca rozkaz, aby natychmiast ruszył ze swoim korpusem do Auszpurga. Dnia 10 o południu przedano w Frankforcie zbywające i niezdatne pod artylleryą i jazdę konie. Dnia 11 ruszyło w drogę całe woysko regimentami: strzelce konni 21stego regimentu przez okolice Frankfortu

przeszli. Dnia 12 przeszedł 7my regiment konnych strzelcow przez Kaltzenelbogen, Frankfort do Auszpurga. Załoga nawet wyszła z Hannau, obywatele już sami straż utrzymują. W Moguncyi dopełniają wszystkie kompanie korpusu G. Oudinot. Mówią, że ten korpus do Włoch uda się, inni twierdzą, że on będzie składał armią obserwacyjną. Dnia 12 o południu G. Oudinot z całym sztabem przybył do Frankfortu, nazajutrz wyjechał do Auszpurga. Za nim wielki park artylleryi przyszedł do pierwszego miasta i dalej wyciągnął do przeznaczenia swego. W Moguncyi głoszą o przybyciu tam Imperatora Napoleona, już przygotowania czynią do przyjęcia iego w tém mieyscu. Główna kwatera ma być w Ulmie założona. Przez Frankfort ma przechodzić znaczny woyska korpus. Sztafeta przysłana z Paryża do Heydelberga zapowiedziała przechod woysk francuzkich, które z nad Menu iść mają do Szwabii. Korpus G. Oudinot szanowną o sobie pamięć zostawił, pójdzie on podobno do Włoch północnych. Gońce i sztafety przyniosły do Dreznarozkazy, aby woyska saskie równo z woyskami innych XXżat ligi reńskiej miały się w gotowości do ruszenia w pole. W Saxonii ma się znaczny korpus woysk zgromadzić w jednym obozie.

Przez Sztutgard nadzwyczaj często biegaia gońce. Przejeżdżał tedy z Paryża do Wiednia Hrabia Mier, goniec francuzki Mesureur z Wiednia do Paryża; wielu gońcow Tureckich; b poseł Almenara; konsulowie francuzcy z Turcyi powracający. Wyporządkują w tej stolicy królestwa Würtemburskiego zamek Ludwigsburg, Najwspaniałey meblują wszystkie appartamenta. Gwardya ma być na nowo ubrana, mury nowemi dekoracyami ozdobione. Sale w publicznych mieyscach szczególnie zajmują staranie rządowe. Wszystko zdaie się zapowiadać przybycie wielkiego gościa.

Mówią w Sztutgardzie o poselstwie G. Marboeuf w Munich; miało ono być nader ważne: dnia 4 pomieniony officer nazad powrócił. Xna Berthier i X. Wilhelmina Bawarska wyjechały z Munich do Bambergi. Dnia 18 goniec francuzki przejeżdżał przez Berlin króla Pruskiego szukając z ważnemi depeşzami od paryżskiego dworu. Tiołaz nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister króla Saskiego, Hatzfield poseł X. Prymasa ligi reńskiej ziechali do Berlina. Fryderyk Wilhelm kazał wybierać w Śląsku przez exekucyą wszystkie zalegające podatki; już niewiadomo kiedy do swojej stolicy powróci. Królowa w podróży przejeżdża.

W okolicach Tryestu zgromadzone są woyska i milicya: czekają tam Arcy Xięcia Jana, który ma ćwiczyć siłę zbroyną. Tym czasem Francuzi z Dalmacyi i do Włoch wyciągają. W Nassau uzbroić gwardyą narodową nakazano. Ogłoszono tu pismo Xiążęcia Prymasa do Baden, Hessen, Würtzburg, i Nassau w tych wyrazach: „Imperator i król Napoleon zaszczycił mnie własnoręcznym pismem, a razem polecił donieść wysokim Xiążętom ligę reńską składającym o troskliwości, jaką Imperator i król nasz najpotężniejszy protektor jest przeięty. Zniszczone są woyska hiszpańskie, nazad od-

plynęły półkiangielskie; zabrano im bagaże, amunicję, konie, część skarbu, i połowę ich siły zniszczono. Te szczęśliwe wypadki i poruszenia Austrii sprowadziły W. Monarchę do Paryża. Konfederacya reńska nie powinna się troszczyć. Naydostojniejszy protektor zasłoni wasze granice z większą niż potrzeba wyciągą potęgą. Zdaie się, że Cesarz Austriacki powróci do systematu powszechnego pokoju; lecz w dzisiejszym rzeczy położeniu konieczną jest potrzebą i Imperator tego żąda, aby Xiążęta ligi reńskiej przygotowali swoje kontyngensa i punktualnie one dostawili. Obiawiając wam, te myśli dostojnego protektora naszego, proszę was oznaymić o tém wszystkimi tym, którzy wchodzą do zgromadzenia Xiążąt. Używam tey okoliczności do oświadczenia moiego naydoskonalszego dla was upoważnienia.

PARYŻ 14 Lutego. M. Bessieres X. Jstrytu powraca; już część gwardyi do Bayonne przybyła. Nim Anglicy z Lisbony do Madrytu przyciągnęli, Francuzi od Wisły nad Tagus przybiegli, dziś nim pierwsi wypędzeni morzem do oyczyzny powrócą, drudzy tryumfujący za renładem pośpieszą. Jeden statek angielski z 200 żołnierzami z legii hannowerskiej zatonął przy wyspie Mollene; ledwo 20 ludzi uratowano — Do Bayonne sprowadzono wiele ieńców angielskich, wszystkich w zamku osadzono; kilku więźniów stanu tam przybyło.

Wyrokiem Napoleona wyspa Reuwnion ma się odtąd nazywać wyspa Bonaparte; dwa na niej porty nazywać się będą portami Napoleona i Imperatora. Wywóz zboża z portów nad kanałowych za opłatą cła dozwolony. Anglicy mają zawrzeć traktat handlowy z panującym w Abissynii. Akta miast Flessingi, Wesel, Cassel, Kehl, będą odtąd pisane po francuzku — Dwóm autorom sztuk teatralnych darował Imperator 10 t. franków — Uformowaney gwardyi w Erfurcie pod bytność Imperatora, pozwolił Napoleon nosić mundur i nazwisko gwardyi Imperatorskiej toż samo postanowił o gwardyi miasta Valladolid.

Przyjeżdżają do nas przez Turyn szambelan Cesarza Austriackiego Palfi, Xże Noya szambelan królowey oboiey Sycylii i pełnomocny. Biskup w Saluce napisał z powodu konskrypcyi list pasterski, w którym uwielbiwszy dzieła Napoleona w Hiszpanii wyraża „Lecz ten ryccerz iest człowiekiem, ludzkich przeto używa sposobow. Do rządu i obrony poddanych swoich potrzebuie ludzi i oręża. Przekonanie i pogróżki nie pokonywają nieprzyjaciół, broń ich uśmierza; ztąd wypływa potrzeba utrzymywania licznego woyska i wybierania konskrypcyonistów, dla wsparcia woioowników, którzy nad chwałą kraiu i pokojem Europy pracują. A zatem plebani zachęcać mają wszystkimi sposobami konskrypcyonistów do pełnienia ich powinności.

„Jeżeli można wierzyć publicznym wieściom, wyraża gazeta Moguncyi, Niemcy już są zagrożone nowemi klęskami. Zachmurzyło się niebo pierwey niżeli pokoy zagładził ruiny przeszłych piorunow. Cóż znaczą smutne wieści które się rozchodzą? Czyż mogą one mieć cechę prawdy? Czy nie są raczey płodem marzenia tych zakamieniałych politykow, którzy poddani czarney imaginacyi, czarne wszędzie ma-

lią obrazy? Pewnie Franciszek 2 niechce ani żąda zaczynać nową walkę. Słodki, spokojny, przywiązany do ludu iiego szczęśliwości, zna doskonale potrzebę spokoyności dla zagoieniaran krwawych. Pewnie niezapomniał ieszcze szlachetnego postępkuswego zwycięzcy po bitwie pod Austerlitz. Wie doskonale, że można polegać na wspaniałey i wielkiej duszy Napoleona. Zna dobrze świętość podpisanych przez siebie traktatow. Przyszłość więc zaspokoie nas powinna, i wszelką zagładzić trwogę. Lecz smutnym zrządzeniem przeznaczenia nie zawsze mogą królowie słuchać głosu rozumu i iść za przekonaniem serca. Jleż tego mamy przykładow z rewolucyi francuzkiej i iey wojen licznych! Neapol, Prusy, Hiszpania utrzymałyby dawną świetność i potęgę, gdyby monarchowie rządili się własnym zdaniem. Lecz kobiety, dworacy, młode głowy w ich radach przewodziły; a zatém wstrzęśnione albo zruynowane ich trony zostały. Nikt ieszcze niezapomniał śmieszney chluby, iaką popisywała się młodź Berlińska po salach i ulicach przed wojną pruską. Młodź nierozsądna ostrzyła szablona kamieniach pałacu, w którym mieszkał Ambassador francuzki. Cóż nastąpiło. Bitwa pod Averstadt straszną sprawiedliwość uczyniła. Woysko Fryderyka pobite zostało; a armia Napoleona poszła otwartą drogą do Wisły. Czyż Wiedeń ma ponowić też same wypadki. Czyż też sama nieuwaga opanowała tę stolicę? X. Ferdynand pierwszą był ofiarą tego przewrotu. Jego los nie iest bynajmniej zdolny pociągać naśladowcow. Jednak obawiać się trzeba by ich nieznalazł. Młodzi officerowie biorą swój zapal za miłość chwały; są którzy nierozróżniają prawdziwey sławy od fałszywey; ci gruntuia nadzieie na wojnie bynajmniej iey skutkow nieważąc: polegają na milicyi, insurrekcyi, pospolitym ruszeniu, gruntuia się na tych słabych zasadach, które przyspieszyły upadek Hiszpanii: lecz niech się zastanowią a odmieniają zdanie.

Jest 150 t. francuzow w Niemczech, i drugie tyle we Włoszech. Konfederacya reńska doda 100 t. do tych dwóch armii. Cała granica Austrii iest otwarta. Poprowadzi tych ryccerzów mąż wielki, który oznaczył swoje kroki tryumfami. Francya może w potrzebie podwoić a nawet potroić te ogromne siły nienarazając się na żadne niebezpieczeństwo. Z ukontentowaniem ieszcze raz powtarzamy, że te smutne wieści są kłamliwe, my temu wierzymy a przynajmniej tego życzymy dla dobra Niemieckiey ziemi, i dla wszystkich wierzycieli dworu Wiedeńskiego. Niestraciliby oni na papierach połowy majątku swego, który urolili w błędach politycznych ostatney wojny. Złoto Angielskie i próżne tego narodu obietnice nie potrafią nadgrodzić nieszczęśliwych, których udziałem sama nędza zostanie. Oddawna już mówią o bankructwach szczególnych, sami iedni Niemcy naywięcey tey klęski doświadczają. Bankructwo powszechne; zwyczajna koley klęsk woiennych, roziałyłoby umysły; a wtenczas Niemcy zachowujący ieszcze pamięć szanowną dla swego dawnego naczelnika, okryliby go złorzeczeniem, które zwyczajnym iest skutkiem zguby ostatney”.

DODATEK

DODATEK Nro 17.

DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO

w WILNIE dnia 27. Lutego ROKU 1809.

Przedaje się Maiątek Norzyca zwany, z 3 Folwarkami Hulidowem i Wiercieykami, w sobie obszerności ziemi wlok 363 mający, Lasy, Jeziora, obszerne Łąki — w Aktualnym Dziedziectwie JW. Łopacińskiego Woiewodzica Brzeskiego Littgo i Kawalera orderu St. Stanisława będący, — w Mińskiej Gubernii w Wileyskim powiecie położony. — Zyczący nabyć, widzieć Inwentarz i po informować się o cenie, może zgłosić się przez pismo do samego dziedzica, w Biało-Ruskiej Witebskiej Gubernii w Bryzienskim Powiecie w maiątku Saryi mieszkającego lub do jego Generalnego Plenipotentu Adama Górskiego regenta granicznego Sądów Podkomór: Bryzien: mającego zupełną moc do wyprzedania, w Maiątku Keyranach w Wilenskim powiecie przebywającego —

Jzba skarbowa Wileńska oddaie z publicznego targu w trzyletnią arędę od 23 Apr. 1809 Maiątek Czotyrki w Powiecie Oszmiańskim leżący, dymow 6 podatkowych mający, dusz skazkowych męskich 24 liczący, czystego rocznego dochodu Rubli 182 kop. 25 przynoszący w srebrze: Chcący wziąć tę dzierżawę mogą iawić się w izbie skarbowej w terminach 1go, 5go i 7go Apr. 1809 z należną ewikcyą i Świadectwem sądu Ziem: lub Departamentu Głównego podług formy przez Bank ustanowionej dla zawarcia Kontraktów.

Kommissia Sądowa Edukacyina Guber: Litt: Białoruskich i Mińskich wszystkim mającym interesu prawne w tej Kommissii do wiadomości podaje: Jż zatrudniając się ciągle czynnościami ekonomicznymi, gdy dla nieprzystających dotąd, tak od izby Skarbowej Wileńskiej rachunków i papierów byłego w Grodnie Departamentu skarbowego, jako też dla nieprzystających podobnie rachunków i papierów od izby skarbowej Mińskiej, ze wszystkimi sprawami funduszu Edukacyjnego nierozdzielny związek mających do sądownictwa przystąpić niemogła — Teraz zaś gdy takowe rachunki i papiery na dzień 20 przyszłego mca: Marca spodziewa się mieć nadesłane; Przeto uwiadamia przez niniejsze publiczne obwieszczenie, iż na dniu pomienionym 20tym przyszłego Mca: Marca roku bieżącego 1809: Regestra sądowe na wpisywanie Aktoratów otworzy i do rozsądzania spraw przy Aktoratach przystąpi — Zeby więc wszyscy mający sprawy do Jurysdykcji Kom: Sąd: Eduk: należące a w szczególności obwieszczeniami do stawienia się w Kommis: pozwani, o takowem postanowieniu wcześniej uwiadomieni być mogli, i do rozprawy osobiście lub przez plenipotentów stawili się; Kom: niniejsze obwieszczenie do Gazety Kuryera Littgo podać Kancellaryi swojej zaleca — Działo się w Wilnie na sessyi 7 Lutego 1809 R. zgodnie z Protokółem.

M. Dmchowski Pisarz.

OBWIESZCZENIE

TRYBUNAŁ PIERWSZEJ INSTANCYI DEPARTAMENTU WARSZAWSKIEGO.

Gdy Ur. Paweł Jan Poniatowski już przeszło od lat dziesięciu nie wiadomo gdzie się znajduje, ani żadney o sobie nie daie wiadomości; za tém na żądanie Sukcessorów obwieszcza tegoż niniejszym, ażeby się w przeciągu miesiący dziewięciu, a najdalej na dzień osiemnasty Listopada Roku przyszłego 1809 niezawodnie zgłosił, gdyż

w przypadku niezgłoszenia się Trybunał owego, stosownie do prawa, za nieżyjącego uzna, i maiątek jego, najbliższym Sukcessorom wydanym zostanie. Działo się w Warszawie w pałacu rządowym na Sessyi dnia 22. Grudnia 1808.

Kalinowski.

Prezydujący Wych. IIgo.

Przybyły tu Ogrodnik ma do przedania różne drzewa fruktowe świeże, Jabłonie, Gruszki Brzoskwinie, Wisznie, Sliwki, Morele wysokie i karłowate, Agrest, Porzeczki, Kwiaty Cybule i różne nasiona, które nayszybciej przyymuią się. Mieszka na Końskim targu w Hertmana Dworku pod Nrem 375.

Niżej wyrażona, powodem przykupu do Dóbr swoich Waka zwanych, w Wileńskim i Trockim Powiatach położonych, Folwarku Prudzian, w okolicy byłej Prudzianach w Wileńskim Powiecie leżącej sytuowanego, od JPani Zofii z Sobolewskich Samuelowej Wiosnowskiej Rottm: woysk Ros: Matki, w Jmieniu Potomstwa za plenipotencyą czyniącej i Ewikcjonalnie piszącej się, tudzież od Jey Syna JPana Józefa Wiosnowskiego Namiestnika w Półku Ułańskim Tatarskim, przez Prawo przedazne zręczne w Roku nie dawno zesłanym 1808 Xbra 14 dnia wydane, 7 tegoż czasu w Ziemstwie Pcie: Wileń: przyznane, nastalego; powodem oraz podanę Tabelli długów zesłanego Samuela Wiosnowskiego Rottmistrza, i zostawionej na zniesienie onych Summy, obwieszcza wszystkich Kredytów zesłanego Rottmistrza Wiosnowskiego; a żeby ci z Jnskrypcyami sobie wydanymi, po satysfakcyą, kredytów swoich, do Dworu Waki w Trockim Powiecie położonego. w dniu 20 Apryla Roku idącego, przybyli, albo prawnie umorowanych Plenipotentów zesłali. Wczym gdyby iakowy Kredytór nie złożył się niewiadomością; dla tego przez takową awizacyą przy Gazecie Kuryera Litewskiego, po wszystkich Guberniach od Polski dołączonych trzykrotnie ogłosić, i wierzycielów do przyięcia należnych summ wezwać postanowiła. Pisan Ru: 1809 Februar: 8 dnia: Helena Dambrowska Star: Miedzyrzecka.

Na prozbę sukcessorów s. p. Bernarda Szwykowskiego Star: Oniskiego podaje się do wiadomości publiczney, że gdy Mikita Alexeiewicz Majster kunsztu Grabarskiego, szukając w czasie ostatniej rewolucyi krajowej bezpieczeństwa dla sumki swojej in quantite czer: złt: 219 oddał onę w lokacyą s. p. Bernardowi Szwykowskiemu, gdzie zaś potem sam obrócił się, niewiadomo, i nigdzie o nim wieści nie powzięto: a W. Leon Wołyncewicz Adwokat Sądów Prużańskich w kilka lat po zeyściu s. p. Bernarda Szwykowskiego sądząc się być prawnym aktorem rzeczoney sumki na mocy cecsyi na Jmie swoje wydanej, rozpoczął proceder w Ziem: Slonimskim końcem pozyskanie takowey summy, i sukcessorowie nie zaprzeczając należności Mikicie, a w stopniu jego Leonowi Wołyncewiczowi opłacili stosownie do testamentu s. p. Bernarda Szwykowskiego ilość pozostałych pieniędzy, i w Ru: 1805 augusta 4 dnia zupełnie zakwitowanemi zostali, z ewikcyą przez W. Wysockiego Prezydenta Sądów Grodz: Prużań: do 4 lat w niesioną, w takowym więc razie exolucyi summy przez sukcessorów s. p. Bernarda Szwykowskiego, ponieważ pretensya W. Leona Wołyncewicza w stopniu Mikity Alexeiewicza zo-

staie umorzona, a zatym że successorowie żadney odpowiedzi nie ulegają oświadczaia.

Zbiegł na koniu cisawym Człowiek mający lat 20, sredniego wzrostu, blade, ospowaty, włosu ciemnego: ktoby go złowił a przyprowadził do Wilna do W. Sławińskiego Komisarza Sądu Niższego ziemskiego Wileńskiego będzie miał nagrody rubli 150 srybrem; takowy człowiek gra na Klarncie i na Skrzypcach lub do Wilkomierz i Widz onego dostawił.

Sąd Gł. wremienny pod Prezydencyą JW. Romera rozberra sprawę Szmigielskich

Sąd Gł. ciągly rozberra sprawę Woynickiego Oprócz 12 ogłoszonych następuia Aktoraty w Remissyjnych Wołodzków z Zyckiem, Malinowskiego z Krasowskim, Klimińskiego z Giedroyciem, Czapowicza z Leybowiczem, Rowby z Pietraszewskim, Święcickich z Święcickimi, Sławaczynskiego z Sławaczynskim.

Hrabstwo Sidijskie w Guberni Białostockiej Powiecie Sokolskim leżace o mil 8 od Białegostoku, od Grodna mil 4, z młynami na bieżącej wodzie, stawami zarybionemi, cegielnią, dostatkim wapna, z szpichrzem w Goniądzu z dwoma spływami do Królewca i Gdańska, z własną propinacyą, browarami i gorzelnią, Miastem na trakcie, 18 wsiami zarobnemi, 9 Folwarkami, dostatkim pańszczyzny i tlokami przenoszącemi potrzebę gruntową, zabudowaniami porządnymi murowanemi, rezydencyą, ogrodem, borem sosnowym i czarnemi gruntami i wwszy i drugiey klasy, czynszami, w odległości od Kaziennych lasow Dubnicy o 2 mile, Straży o 3. Gromadną trzodę i stado wygodnie trzymać można, życzący sobie kupić rzeczzonego Hrabstwa lub ogół lub Folwarki, udać się ma lub na kontrakta Nowogródzkie roku bieżącego lub do Plenipotenty mieszkającego w Siedrze, z tym dodatkiem że połowa piąta będzie mogła być zostawiona na gruncie do pewnego czasu na procencie

Józef Raubieliński Plenipotent.

Podaie się do wiadomości, że Kamienica w Mieście Wilnie na Zamkowej ulicy pod Nrem dawniej 190. a teraz 63. exystniaca jest do sprzedania, ktoby ona życzył kupić niech się zgłosi do Aktorki, w tym że domu mieszkającej —

Zowiący się prawdziwie Jan Wołonicz Skazką zaięty, usposobiwszy Paszport, zbiegł ze wsi Rudnyć w powiecie Telszewskim parafii Płotelskiej: lat ma koło 25, twarzy okragłej, broda czarno-zarastająca, nogi nieco krzywe w kolanach — Mówi po Zmuydzku i po Polsku dobrze, po Niemiecku mizernie — Grywa na Klarncie dobrze, i miernie na wielu Instrumenciech — wziął w różnych monetach do sto piędziesiąt Holender: Talarow — Od dnia 1. Xbra Ru. 1809 był dni kilka w Sałantach, lecz niewiadomo gdzie się później podział — Ktoby przystawił pomienionego zbiega do Telsz do domu W. Assessora Bogdanowicza, wezmie prócz wydatkow nadgrody talarow 30. Kto zaś doniesie gdzie jest istotnie odbierze prócz expensow Talarow 12.

Niżej podpisana w imieniu własnym i potomstwa mego, przez ninieyszą Awizacyą podaie wszem w obec dowiadowości komu otem wiedziec należeć może, że po zeszyłym z tego Swiata mężu moim Kazimierz Tomaszewicz, zarządzaiąc się wszelkim majątkiem z prawa należnie, z ogulnego tegoż majątku wypadaiącą schedę synowi Justynowi Tomaszewiczowi prawie nie wszystką wypłaciłem — teraz gdy dochodzi mey wiadomości iż rzeczony Syn Justyn przechwala się i usiłuje na krzywdę brata młodszego i 2 Siostr długi zaciagać Ewikcyą na dworku na przedmiesciu Wileń: Antokolu leżącym i dalszym majątku opierać — Czemu zapobiegaiąc iżby onemu żadna Summa chociaż w najmnieyszej liczbie opieraiąc ewikcyą na pozostałym majątku po oycu pożyczaną niebyła — i że ona z żadnego względu z dobra oyczystego ani Macierzystego opłacaną niebędzie pomimo już zanesionych w aktach manifestow przez ninieysze Publiczne oświadczenie zastrzega się. Pisań w Wilnie Ru: 1809 mca: Februar: 20 dnia. Marianna Tomaszewiczowa.

DONIESIENIE OD REDAKCYI.

Redakcyja Kuryer Litt. usiłuiąc dogadzać swoim Pronumeratorom odmieniła papier i druk niezmnieyszaiąc wielkości arkusza, owszem 40 wierszy jest więcej niżeli dawniej było. Przytem stara się dawać wybor najnowszych ile bydz może wiadomości, usiłuiąc niemniey aby Gazeta regularnie do wszystkich Prenumeratorow na prowincyi dochodziła, lecz odbieraiąc różne od abonentow skargi o nieregularności, wzywa przez ninieyszą awizacyą, doświadczaiących mitregi, aby na piśmie przesłali skargę do Expedycyi gazetney Pocztańtu Litt: Jeśliby komu przeięto gazetę, odmieniono kupertę, lub inną pieczęcią odartszy Wileńską przypieczętowano, lub ieżeliby gdzie całkowicie nieoddano: każdy w podobnym zdarzeniu raczy opisać rzecz całą i do Expedycyi gazetney zaaddressowawszy do Pocztańtu Litt przesłać Satisfakcyą należyta chybioną skarżącemu się niebędzie, i wygoda, iaka bydz powinna prenumeratom zregulowaną zostanie. Z powodu zbliżaiących się Kontraktow wielu upraszało zawiadomienia o Maiątkach na aredę, zastaw, lub predaż, wielu prosilo o wiadomość o kapitałach potrzebuujących pewney lokacyi; wielu żadało wiedzieć czy niesą iakie papiery, wexle, obligi, do nabycia i przekazania, wielu jest potrzebuujących usługi; przeto interessowani zechcą przez swoje doniesienie zawiadomić o wszystkim tem co rozumieią bydz potrzebnym publiczney wiadomości.

Policmeyster MWilna podaie do wiadomości iż Wileńskiego i Gildy Kupca Józefa Guerynga Prykaszczyk Andrzej Wersocki razem z towarzyszami swoimi Józefem Latuczyńskim — Piotrem Strakowskim — i Jerzym Dobrowolskim wyieżdza w tych dniach za granicę — Ktoby miał do niego i towarzyszw iego iaką pretensyą; ma się jawić do tegoż Policmeystra iak nayrychley — Februari: 27 dnia 1809. Roku. P. Szłykow.

Cena Targowa.

Beczka żyta Rubli 9	kop. 90
Pszenicy 18	
Jęczmienia 8	40
Owsa 6	
Grochu 12	
Faska Masła 5	
Assyg: 100 Ru. 50	
Dukat 3	32

Znaczenie zagadki w Numerze 15 umieszczoney jest Wok; on w czasie Potopu był wiarce Noego, w niego się przemienił Król Perski Nabuchodonozor. On w Egipcie pod imieniem Apis był czczony, on przy Łukaszu Ewangeliscie stoi, on dla nas pracuje i pokarmem się nam staie.

S Z A R A D A przez J. S.
Pierwsza Urząd w Europie, druga liczbę głosi,
Wszystko razem złożone imie Ptaka nosi.